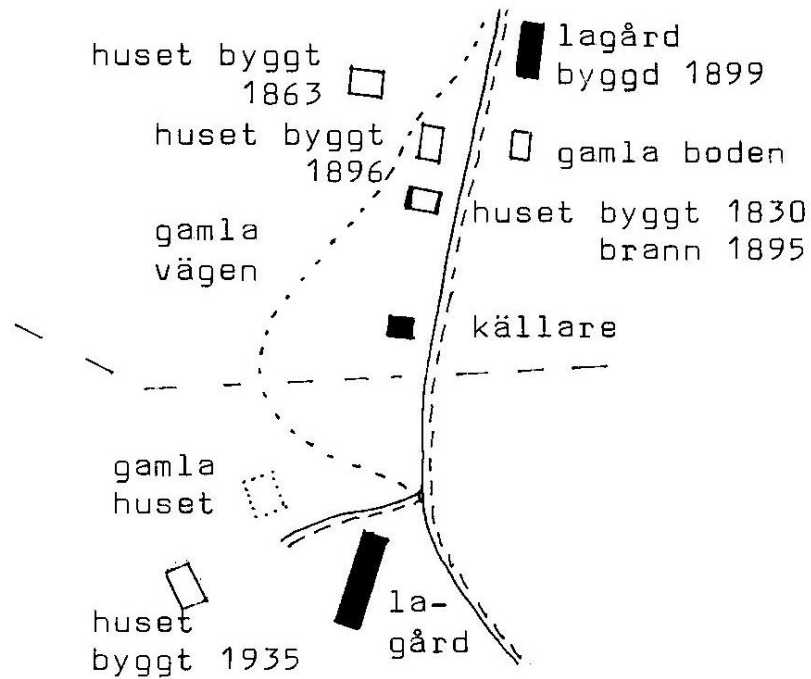

TIMMERHULT NORRA Torp under Nydala, FoF

NORRA TIMMERHULT

byggdes upp 1830 för Karl Johannesson och Stina Kajsa Petersdotter, som kom från Södra Timmerhult

Karl Johannesson, född 16/1 1807 i Hagshult och död 20/10 1875 på Timmerhult. Gift 20/12 1830 med Stina Kajsa Petersdotter, född 9/11 1812 i Skaftnäs och död 23/4 1892 på Timmerhult

Lisa Greta,	född 24/4	1831	1854 till Bäckaryd
Lena Kajsa	19/7	1833	1856 till Sandsjö
Jonas	30/12	1835	övertog en del av torpet
Maria	6/7	1838	
Josef	1/1	1841	död 25/11 1857
Johan	1/7	1843	övertog en del av torpet
Gustav	2/8	1846	död 9/2 1848
Kristina	6/6	1849	1877 till Hagshult
Emma Lovisa	23/1	1873	död 2/8 1879
Vilhelmina	7/4	1853	1874 till Ulfsnäs

Alla barnen födda på Timmerhult

Karl kom 1807 med föräldrarna till Fägerhult, 1827 till Dala och 1830 till Timmerhult. Blev skallfogde 1834 Delade torpet, så att Jonas fick en del, på vilken det byggdes nytt hus. Vid den tiden byggdes flera nya torp på Nydala herrgård, och delningen av Norra Timmerhult kan vara en del i den politiken

Den del, som Karl bodde på, överlämnades till sonen Johan

Dottern Maria gift 27/4 1867 med

Klas Erlandsson på Tegelviken

Ida Kristina, född 19/4 1864 på Timmerhult

Augusta Fredrika 28/7 1867 "

1868 till Tegelviken

Johan Karlsson, född 1/9 1843 på Timmerhult och död där 24/8 1895. Gift 27/10 1877 med

Matilda Jonasdotter, född 24/2 1848 på Bastö och död 20/10 1916 på Nydala

Frans Arvid född 28/7 1878 död 1/7 1879

Emilia Josefina 7/7 1880 död 14/2 1890

Lydia Augusta Cecil. 11/2 1882 död 22/11 1901

Alfrida Justina 4/3 1884 död 11/1 1885

Ida Justina 15/11 1885 1913 till Jönköping

Axel Herman 22/9 1887 död 11/8 1889

Anny Albertina 11/11 1889 1912 till Forsheda

Karl Edvard 12/3 1892 1908 till Tofteryd

Johan och Tilda brukade en del av det norra torpet. Stugan brann 1895, och Johan brann inne. Änkan och barnen flyttade till dubbelstugan på Bastö. Johans bror Jonas byggde nytt hus på Norra Timmerhult. Därefter flyttade änkan och barnen till Jonas' gamla hus. 1912 till Nydala herrgård

Josef Johansson, som bodde i södra torpet, var 10 år, när huset brann. Han berättade 1981:

"Det var i slåttern och bråttom. Tilda hade städat av. De hade bara öppen spis och fotagrytor. När hon hade sopat spisen, satte hon kvasten i sopvrån. Där fanns alltid lite skräp, och det hade tagit eld. Kanske var det glöder i kvasten.

Tilda kände, att det luktade rök och sa till Johan. Han var alltid så "iyver" (ivrig), när något hände. Han skulle in i köket och släcka, men det brann för mycket, och Johan blev kvar där inne. Tilda skickade ett barn ner till far med bud. Far sprang upp och såg, att det var övertänt. Då skickade han en av sina pojkar till

Nydala för att buda. Men han sa: "Jag vet inte, hur det var med Johan. Han låg utanför förstugedörren."

Barnmorskan, Emilia Johansson, kom fort. Hon var duktig sjuksköterska och anlätades, när någon var sjuk. Hon måste klippa bort stora slamsor med hud på Johan och lindade in en i lakan, allt eftersom hon ansat. Hon ansåg, att han borde till lasarettet i Jönköping

Inspektoren på Nydala ordnade med skjuts till lasarettet. De fick ta vagnhästarna och en lätt vagn. Klas på Västra Hult körde, för han var den bäste köraren på Nydala. De la Johan på hö i häcken, och så var det med en karl, som satt jämte Johan - och en grindpojke.

När de kom till lasarettet, tyckte doktor Eurén, att det var ansvarslöst att skicka en halvdöd människa till lasarettet. Han sa till karlarna: "Gå ut och ta er en sup så länge, så får I nog honom med er hem." - Och när de kom tillbaka efter ett par timmar, så var Johan död, och de tog kroppen med hem till Nydala."

Och Harald Classon fortsatte historien: "De sa, att allt det där skinnet, som barnmorskan klippte av Johan, det grävde de ner under vinbärsbuskarna. Men Tilda tyckte det var så otäckt att ha det där hemmavid, så hon tyckte nästan det spökade. Hon grävde upp alltihopa och tog fram det till kyrkogården och grov ner det där."

När Johan dött, måste Klas komma hem och skriva sig för dagsverkskyldigheten

När Klas fått köpa Timmerhult, rev han ner det gamla huset, det som Tilda sist bott i, och sa: Så som de svulvit och frusit i detta huset, så vill jag aldrig se det mer

Det var inte till att sträcka fram tallriken och få råge på i den tiden, sa Isak i Timmerhult

Karl Johannessons döttrar

Lisa Greta gift 23/6 1854 med Johannes Jonasson och flyttade 1854 till Bäckaryd, 1858 till Vrigstads sn

Lena Kajsa gift 8/12 1855 med grenadjären nr 58 Jonas Peter Berg i Bocklarebo och flyttade till Sandsjö sn

Johan Karlssons äldsta dotter

Emma Lovisa född 27/1 1874 och död 2/8 1879

Jonas Karlsson, född 13/12 1835 på Timmerhult och död där 30/12 1917. Gift 27/6 1863 med

Lovisa Strömberg, född 6/9 1843 i Myresjö och död 27/10 1927 på Timmerhult

Johanna Elise,	född 30/1	1865	död 27/3 1865
<u>Gustav</u> Ludvig	18/4	1866	1889 till Gällaryd
<u>Karl Johan</u>	27/3	1869	1894 till Sandsjö
Johanna <u>Matilda</u>	26/4	1871	1895 till Gällaryd
Frans <u>Alfred</u>	10/10	1873	1897 till Sandsjö
Klas	5/1	1876	övertog torpet
Frans Arvid	28/7	1878	död 1/7 1879
<u>August</u> Natanael	14/9	1879	1902 till Tofteryd
<u>Vilhelmina</u> Kristina	21/11	1880	1905 till Färgaryd
<u>Henning</u> Fridolf	29/11	1883	1913 till Sandsjö
Jenny	16/5	1887	1904 till Tofteryd

Alla barnen födda på Timmerhult

Lovisa kom 1863 från Carlström. Hon var dotter till spiksmeden Johan Strömberg, som var av vallonsläkt

Jonas byggde nytt hus 1895-96. Det gamla huset fick disponeras av Johan Karlssons änka och barn. 1898 byggdes ny ladugård

Klas Jonasson, född 5/1 1876 på Timmerhult och död där 11/9 1945. Gift 22/10 1904 med

Vilhelmina Hall, född 25/11 1882 i Granbäck i Skaraborgs län och död 13/9 1953 på Timmerhult

Emil,	född 31/12	1904	reparatör på Värnamo Gummifabr
Svea	2/1	1907	död 28/3 1914
Isak	8/8	1909	bor i Bodafors
Gustav	16/4	1911	i Esprilla i Fröderyd
Anna	15/4	1913	bor i Hånger
Valter	20/8	1915	1948 till Värnamo
Harald	12/1	1919	tog torpet

Mina kom 1903 från Habo sn som piga till Nydala herrgård. 1904 till Timmerhult. Övertog torpet

Klas och Mina friköpte torpet från Nydala herrgård 1925

Harald Classon, född 12/1 1919 på Timmerhult och död där 12/10 1984. Gift 27/11 1943 med

Märta Hansson, född 5/5 1917 i Åkers sn

Alf, född 7/12 1944 på Timmerhult

Irene 4/12 1951 "

Harald och Märta kom 1946 från Hultsjö sn och övertog föräldragården

Sonen Alf brukar gården

Dottern Irene är lärare, gift och bosatt i Sävsjö

När Jonas Karlsson var så gammal, att han betroddes att handtera en yxa, stod han en gång och högg ved vid gamla vedboden. Då fick han höra getabocken bräka så förskräckligt. När han tittade upp, fick han se en varg släpa iväg med getabocken åt sydost till gårdsgården, som nu är gräns mellan torpen. Där kom inte vargen igenom. När vargen krängde sig över gårdsgården, måttade Jonas ett slag med yxan mot vargen. Vargen släppte getabocken och hoppade undan. Jonas tog med bocken till lagården och synade den. Den hade bara bitsår runt halsen och var vid liv. Jonas behandlade bocken på det sätt som var vanligt då: han pinkade på såren. Bocken klarade sig. - Det var det sista de sett av varg här

Så berättade både Isak och Harald i Timmerhult

Josef Johansson från Timmerhult berättade 1981

Min farfar Jonas Abrahamsson och Maja kom hit den 14 mars 1842 från Långö kvarn, där Jonas hade varit mjölnare i 6 år. Far min, Johan, övertog Timmerhult. När han köpte en gård i Gettersryd och flyttade dit den 1 maj 1899 tog jag, Axel och Augusta hand om Timmerhult. Sen köpte Axel gården.

Min mors bror Sven Johan köpte en gård i Hjalms neråt Lammhults-hållet, och min mors bror Klas Jakob köpte en åttingsgård i Rössved, den som Gunnar har nu.

Mor dog inom ett år efter det de kom till Gettersryd. Min bror Oskar övertog den gården

De gjorde 3 dagsverken i veckan för torpet och 30-50 kvinndagsverken på sommaren. Det sista var för kvinnor eller tonåringar. De fick plocka potatis, räfsa eller ta upp mej. På sommaren skulle de börja med solen. Då måste de gå hemifrån halv tre. På 1890-talet började de klockan 6 på morgonen och höll på till 8 på kvällen. Mellan halv åtta och åtta var det frukost, halv ett till två var det middag och mellan halv fem och fem var det ett mål till.

Inspektör Hård av Segerstad gav dem ofta beting. Då kunde de vara färdiga vid 1 eller 2 på dan. Sen fick de betalt för resten av dagen, 50 öre eller 1 krona. När kapten Tisell var hemma, fick de inte stanna och pratas vid

Kapten Tisell inrättade ett mejeri på gården. Timmerhult låg så avsides, så där var inga extra förtjänster. De kunde inte lämna mjölk till mejeriet, inte ens skogsarbete hade de. Men i gengäld brukade far jorden bra. Det gav lite bättre skörd. Inspektoren talte om, att det var ett bra torp, som Johan hade, men Johan bara svarte: "De ser inte, vad arbete en får göra."

När det kom lagbestämmelser om hur arbetarbostäder skulle vara beskaffade, måste herrgården sälja ut torpen, annars hade de fått bygga nytt överallt

Jag minns aldrig, att de gamle talte om nödår eller om rovdjuren eller om slakten. Det var bara om det där "höbbeteket". De som hade egna gårdar, hade fått slita också. De tog hypotekslån i Växjö. De hade tillgångar eller värde för skulden, men att få fram pengar till lånet, både ränta och amortering, det var mycket svårt. Ja, de talade mycket om det, de där hypotekslånen

I Timmerhult fanns det en basta. De skulle alltid bryta på kvällarna. Då var det många som samlades och hjälptes åt

När någon var sjuk eller vid andra sådana skäl, då samlades grannar runt omkring och gjorde det arbete, som inte kunde anstå

Strax efter 1900 köptes de första cyklarna. De kostade ett par hundra kronor. Det var vad de kunde spara på en dränglön under ett helt år

I min barndom såg jag några sådana där brännfällor. I Flahults hagar var betesfällor, som de höll rena för buskar. Johans hustru Tilda visste att det var brännfällor. Hon talte om, att när de skulle bränna, så sopade de runt fällan, för att elden inte skulle sprida sig.

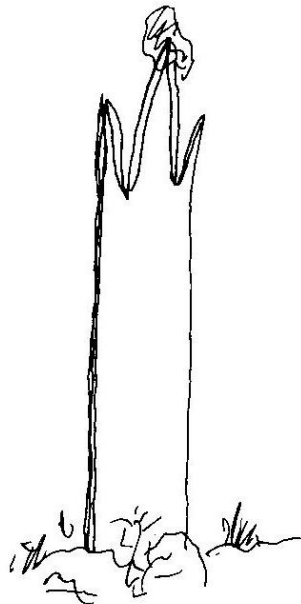
Hon talte också om, att de förr försökte fånga varg i tana, som de betade med kött. Vargen skulle fastna med tassarna i springan. Hon visste aldrig, om de fått någon varg på det sättet.

Johan var till Långö med mäld på vintern. Han sköt säcken på en kälke. På hemvägen fick en gammal man åka med. Plötsligt fick han se en råk rakt framför sig. Han kunde inte bromsa kälken men kastade sig själv på isen. Kälken gled iväg mot råken. En med slog emot en isklump, som frusit fast jämte råken. Kälken ändrade riktning och gick förbi råken, så bägge klarade sig

Timmerhult hade utfartsväg till Hagshults-vägen. Men så var det någon godsägare, som gjorde en kortare dagsverksväg över Bastö och Flahult till Värnamo-vägen. Det måste vara före 1850. Far höll alltid sin väg i ordning, men det var många, som hade god tid och tillfälle, men som aldrig gjorde ett handtag vid den väg, som de dagligdags körde

Samma tveksamhet, som Josef Johansson uttalade om att det skulle bli så bra, om man friköpte sitt torp, bestyrkes också av ett yttrande, som Oskar på Fiskärebo fällde: Hur det än blir så sitter en säker på torpet

Och Oskar friköpte ju också sitt mycket förfallna torp och var verkligen inte rädd för att arbeta, men detta med att låna pengar, som skulle amorteras, var något nytt och skrämmande. Kanske berodde det på den hederlighet, som alla var besjälade av: det skulle aldrig sägas om dem, att de inte kunde fullgöra sina ekonomiska åtaganden

Vargtanan, som Josef Johansson beskrev, var gjord av en plank

De tre spetsarna var utformade med vassa kanter som en knivsegg. På den mittersta delen satte man ett stycke kött, som fästes väl. När vargen hoppade upp mot köttstycket, skulle han fastna med en fot i vecken. Eftersom det var så skarpa eggar på spetsarna, skar de in i benet, och vargen kom inte loss. Fördelen var att en sålunda fångad varg kunde avlivas med vargspjut. Man slapp alltså kostnaden för ett skott

Änkan efter soldaten för Långö rote Fredrik Pihl

Maja Lena Petersdotter, född 14/11 1796 på Valkö ST
och död 10/4 1870 på Västra Hult

Maja Stina, född 8/2 1819 på Långö ST

Anna Katarina 18/9 1821 "

Inga Lisa 31/5 1823 "

Johan Fredrik 6/5 1825 " 47 t Fryele

Johanna 29/3 1828 " 47 t Jönköping

Maria 9/3 1833 på Timmerhult

Karl Anders 19/12 1837 " 55 t Väsby

Maja Lena blev änka 9/5 1829. Flyttade 1830 till Långö
änkhus med sina små barn, 1832 till Timmerhult, 1837 till
Rössveds backstuga (Planen?), 1849 till dottern Inga Lisa
på Mariedal och följde med hennes familj, när de 1851
flyttade till Västra Hult. Där avled Maja Lena

Maja Lena var en duglig arbetsmänniska och hade ett
hurtigt men lättsinnigt sinne. Hon hade levat i stor
fattigdom på många ställen, sedan hon blev änka

Dottern Maja Stina gift 8/2 1839 med Nils Petersson i
Brunnstorp. Nils tog upp Gröne källe under Bocklarebo
och bodde där till han och hustrun 1887 togs in på
fattigstugan

Dottern Anna Katarina gift 21/9 1843 med Sven Andersson
från Svanebo under Söndra i Hjälmseryds sn. De bodde
först på Rössveds backstuga Planen och från 1849 på Ös-
terlund under Svensbygd, som han byggde upp. Sven dog
redan 1863, och hustrun med 8 små barn flyttade in i
fattigstugan i stor fattigdom

Dottern Inga Lisa gift 10/10 1847 med Johan Jakob Ja-
kobsson från Bastö. De bodde från 1847 på Mariedal,
flyttade 1851 till Västra Hult. 1866 köpte Johan Gum-
arp som då blev 1/32 mantal Flöhult

Dottern Maria flyttade 1851 till Moboda